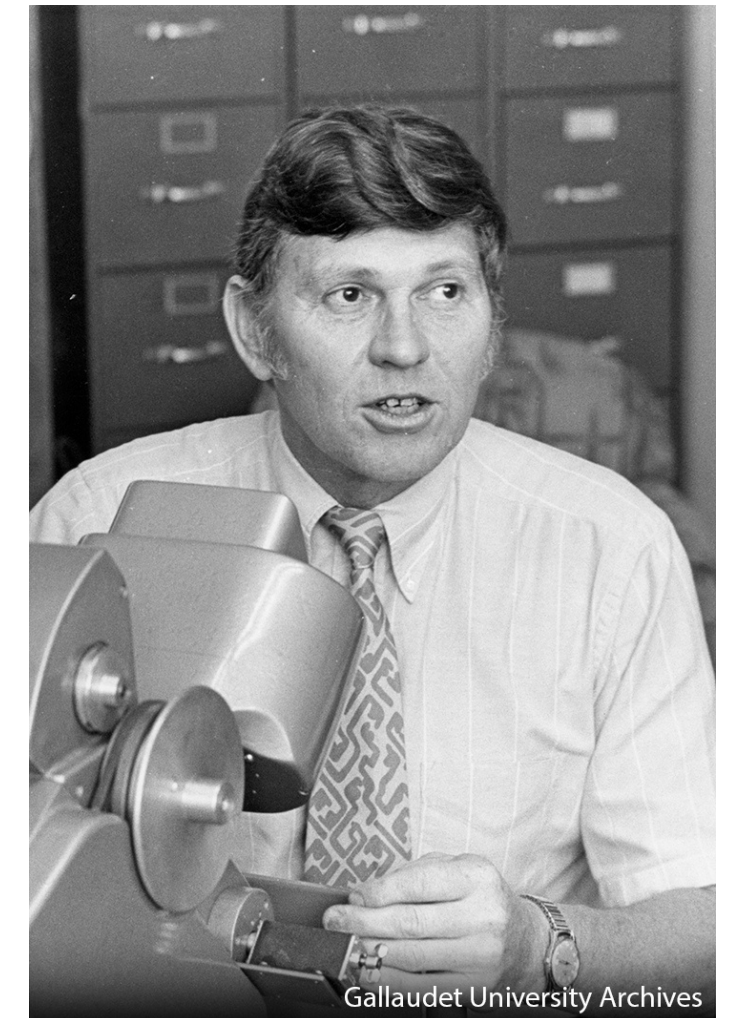

Vývoj lingvistiky posunkového jazyka

★ **Začiatky výskumu:** Hoci záujem o posunkové jazyky existoval už počas osvietenstva a v 19. storočí, moderný vedecký výskum začal až v roku 1960 vďaka **Williamovi Stokoeovi** v USA. Publikoval prvú lingvistickú analýzu amerického posunkového jazyka s názvom *Sign Language Structure*, v ktorej ukázal, že posunky majú vlastnú štruktúru podobnú fonológii hovorených jazykov.

★ **Stokoeho prínos:** Stokoe vytvoril systém zápisu posunkov (tzv. Stokoeho notácia) a spolu s dvoma nepočujúcimi kolegami Dorothy Casterlineovou a Carlom Cronebergom vydal prvý slovník amerického posunkového jazyka založený na lingvistických princípoch. Jeho práca položila základy novej vedeckej disciplíny – lingvistiky posunkových jazykov

★ **Rozvoj disciplíny:** Spočiatku bola Stokoeho práca prijímaná s nedôverou, keďže jazyk bol vnímaný ako niečo, čo musí byť hovorené. Postupne sa však lingvistika posunkových jazykov rozšírila, vznikli výskumné laboratóriá, konferencie, časopisy a univerzitné programy v USA aj Európe.

★ **Významné výskumné centrá:** V 70. a 80. rokoch vznikli významné výskumné tímy v USA (napr. *Salk Institute for Biological Studies* v San Diegu, Gallaudetova univerzita vo Washingtone), v Európe (Švédsko, Dánsko, Nemecko, Veľká Británia, Francúzsko, Taliansko, Holandsko) a neskôr aj v Ázii, Afrike, Oceánii a Južnej Amerike.

★ **Rozšírenie výskumu:** Výskum sa postupne rozšíril na desiatky posunkových jazykov po celom svete. Skúmajú sa ich gramatické štruktúry, lexika, typológia, historické vzťahy, vznik nových jazykov a využitie technológií (napr. video korpusy).

★ **Súčasný stav:** Lingvistika posunkových jazykov je dnes uznávanou vedeckou disciplínou, ktorá významne prispieva k poznaniu ľudského jazyka, myslenia a kultúry. Posunkové jazyky sú uznávané ako plnohodnotné jazyky s vlastnou gramatikou, lexikou a kultúrnou hodnotou.

★ **Súčasný stav na Slovensku:** Lingvistika slovenského posunkového jazyka sa vyučuje aj na Katedre slovenského jazyka a literatúry na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave od roku 2020. Konkrétne ponúka študijný program slovenský jazyk v komunikácii nepočujúcich (<https://pdf.truni.sk/katedry/ksj/sjkn>), ktorý je jediný svojho druhu na Slovensku.